

ปัจจัยที่มีผลต่อภาวะซึมเศร้าของพนักงานบัญชีในจังหวัดปัตตานี Factors Influencing Depression among Accounting Employees in Pattani Province

เพ็ญญา เกื้อเกตุ¹, จารุชา สินทวี¹, अब्दुलเราะห์मान सालะ¹, นรบดี ภัทรวิศรุต¹,
ภูริชาติ พรหมเต็ม²

Pennapa Kueket¹ Jarucha Sintavee¹ Abdulrohman Salae¹

Narabodee Pattarawisut¹ Phurichart Promtem²

e-mail:pennapa.k@yru.ac.th

(Received: 2025-03-16; Revised: 2025-06-01; Accepted: 2025-06-11)

บทคัดย่อ

ภาวะซึมเศร้าซึ่งเป็นอาการความเครียดสะสมในวัยทำงานที่มีความรุนแรงมากขึ้นและเป็นปัญหาที่กระทบกับประสิทธิภาพการทำงาน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อภาวะซึมเศร้าของพนักงานบัญชีในจังหวัดปัตตานีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ พนักงานบัญชีบริษัท จำกัดในจังหวัดปัตตานี จำนวน 199 แห่งโดยมีอัตราการตอบกลับคิดเป็นร้อยละ 72.89 ซึ่งใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อภาวะซึมเศร้าโดยรวมมากที่สุดคือปัจจัยด้านการปฏิบัติงานที่มีผลกระทบเชิงบวกต่อภาวะซึมเศร้า ($\beta=0.468$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รองลงมาคือ ด้านการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่มีผลกระทบเชิงบวกต่อภาวะซึมเศร้า ($\beta=0.336$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับปัจจัยด้านสังคมไม่มีผลกระทบกับภาวะซึมเศร้าของพนักงานบัญชี ($\beta=-0.046$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: ภาวะซึมเศร้า; พนักงานบัญชี; จังหวัดปัตตานี

¹อาจารย์หลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

²อาจารย์หลักสูตรบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

¹Lecturer of Bachelor of Accountancy Program, Faculty of Management Sciences, Yala Rajabhat University

²Lecturer of Bachelor of Business Administration Program, Faculty of Management Sciences, Yala Rajabhat University

ABSTRACT

The depression, a symptom of accumulated stress among working-age individuals, has increasingly severe and significantly affects work performance. This research aimed to analyze the factors influencing depression among accounting employees in Pattani province. The samples consisted of 199 accounting employees in limited companies in Pattani province working in limited companies in Pattani, with a response rate of 72.89%. Data were collected using a questionnaire and analyzed using multiple regression analysis and Pearson's product-moment correlation coefficient.

The results revealed that the most influential factor affecting overall depression was job performance, which had a positive impact on depression ($\beta = 0.468$), statistically significant at the .01 level, followed by the use of social media, which also had a positive impact on depression ($\beta = 0.336$), with statistical significance at the .01 level. In contrast, social factors showed no statistically significant effect on depression among accounting employees ($\beta = -0.046$).

Keywords: Depression; accounting employees; Pattani province

บทนำ

ประเทศสหรัฐอเมริกาสูญเสียเงินราว 30,000 ถึง 40,000 ดอลลาร์ ซึ่งเป็นต้นทุนในการรักษาพยาบาลอันเกิดจากภาวะซึมเศร้า (Stewart et al, 2003) เนื่องจากภาวะซึมเศร้าเป็นอาการเจ็บป่วยทางจิต โดยทั่วโลกมีประมาณ 280 ล้านคน และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (WHO, 2022) สำหรับประเทศไทยมีผู้ป่วยโรคซึมเศร้าเป็นอันดับ 4 ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ประมาณ 2.9 ล้านคน (Kongsuk et al., 2017) ถือได้ว่าเป็นประเด็นสำคัญในยุคปัจจุบันซึ่งเกิดขึ้นได้กับทุกเพศ ทุกวัย สำหรับกลุ่มคนวัยทำงาน การแข่งขันระหว่างธุรกิจมีสูงและมีทิศทางเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้องค์กรต่างๆ พยายามดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งการปฏิบัติงานของพนักงานเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความสำเร็จหรือความล้มเหลว โดยเฉพาะพนักงานบัญชีซึ่งให้ข้อมูลบัญชีและการเงินเพื่อนำมาใช้ตัดสินใจทางธุรกิจและปัจจุบันมีความสำคัญมากกว่าในอดีต (Salehi, 2022) เนื่องมาจากความซับซ้อนในความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย งานบัญชีจึงต้องปรับให้เหมาะสมกับความต้องการ (Fülbier & Sellhorn, 2023) รวมถึงการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี

การเปลี่ยนแปลงทางด้านดิจิทัลกลายเป็นสิ่งสำคัญในการผลักดันให้สาขาการบัญชีและการเงินเปลี่ยนการดำเนินงานจากวิธีการเดิมสู่กระบวนการในการใช้เทคโนโลยี (Shehadeh & Hussainey, 2025) นักบัญชีจึงเป็นวิชาชีพที่ต้องปฏิบัติงานภายใต้

สถานการณ์กีดกันและการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ปัญญาประดิษฐ์ การจัดการข้อมูลที่มีขนาดใหญ่ การปฏิบัติงานระบบคลาวด์ ระเบียบข้อบังคับ รวมถึงความคาดหวังจากสังคมซึ่งจำเป็นต้องปรับตัวให้ทัน (Wongjantip, 2025) นอกจากการจัดทำรายงานทางการเงินให้กับองค์กรเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ การตรวจสอบความถูกต้อง การประเมินสถานการณ์ปัจจุบันให้องค์กร (Papadopolou & Papadopolou, 2020) การวิเคราะห์ข้อมูลที่มีผลต่อกลยุทธ์ทางธุรกิจ (Tridhoskul, 2024) ความสามารถแปลความหมายข้อมูลทางการเงินเชิงลึก (Kister & Parkitan, 2025) การประเมินผลการดำเนินงาน การใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ให้ข้อมูลทางการเงินแบบเรียลไทม์ ปฏิบัติงานร่วมกับแผนกอื่นๆ ได้ ซึ่งถูกคาดหวังจากองค์กรสูงกว่าในอดีต (Wongjantip, 2025) โดยในการปฏิบัติงานนักบัญชีต้องกระทำด้วยความระมัดระวัง ละเอียด รอบคอบ ใช้ดุลยพินิจอย่างถี่ถ้วน และต้องมีสติและปัญญาในระดับสูง เนื่องจากความผิดพลาดเพียงเล็กน้อยในการปฏิบัติงานอาจส่งผลกระทบร้ายแรงต่อองค์กรได้ ดังนั้นด้วยความคาดหวังและการเปลี่ยนแปลงต่างๆ นี้สร้างความกดดันในการปฏิบัติงานให้กับนักบัญชี รวมถึงปริมาณงาน คุณภาพของงาน ความสำเร็จของงานทันตามเวลา ถือเป็นแรงกดดันที่เพิ่มความเครียดและวิตกกังวลให้กับนักบัญชี ดังนั้นนักบัญชีถือว่าเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพที่ต้องใช้ความพยายามทั้งความคิด สติ และจิตใจที่หนักหน่วงในการปฏิบัติงานที่ซับซ้อนเป็นระยะเวลาดูแลต่อเนื่องยาวนาน อย่างไรก็ตาม เกี่ยวกับสุขภาพจิตของนักบัญชีมักถูกละเลย ถึงแม้ว่าองค์กรส่วนใหญ่มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานเพื่อจำกัดความเครียดและความวิตกกังวลแต่สำหรับนักบัญชีขาดการช่วยเหลือในเรื่องนี้ (Donald et al., 2020)

ความเครียดและความวิตกกังวลเป็นปฏิกิริยาทางจิตใจและร่างกายที่เกิดขึ้นซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ โดยบุคคลไม่สามารถรับมือได้ ซึ่งในบริบทของการปฏิบัติงานของพนักงานบัญชีด้วยลักษณะของงานที่สังคมมองว่าเป็นงานที่ยาก ต้องใช้ความอดทน ความพยายามและความทุ่มเทสูง สร้างความกังวลและความเครียดเกิดการสะสมจนเป็นภาวะซึมเศร้า นอกจากนี้ ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยี การใช้สื่อสังคมออนไลน์มีสูงเพื่อสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน โดยในประเทศไทยมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในปี พ.ศ. 2566 ร้อยละ 87.80 และในปี พ.ศ. 2567 ร้อยละ 88.50 ซึ่งมีระดับที่สูงขึ้น (National Statistical Office Ministry of Digital Economy and Society, 2524) เป็นช่องทางให้พนักงานสามารถติดต่อประสานงานได้อย่างรวดเร็วผ่านสื่อโซเชียลมีเดีย เช่น เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ ไลน์ การวิจัยก่อนหน้านี้ การใช้โซเชียลมีเดียมากเกินไปอาจทำให้เกิดผลเชิงลบกับสุขภาพจิตและภาวะซึมเศร้า (Van der Velden et al., 2019) รวมไปถึง การปฏิบัติงานที่ต้องประสานงานและทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่นอาจเกิดความขัดแย้งในงาน พฤติกรรมหยาดคาย การกลั่นแกล้งหรือพฤติกรรมมีขอบอื่นๆ เป็นสภาพแวดล้อมทางสังคมในองค์กรที่ผู้ปฏิบัติงานต้องพบเจอซึ่งมีความเชื่อมโยงกับภาวะซึมเศร้า (Bourbonnais et al., 2011)

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะซึมเศร้า โดยประชากรในการศึกษา คือ พนักงานบัญชีที่ปฏิบัติงานในบริษัทเอกชนจังหวัดปัตตานี เนื่องจากจังหวัดปัตตานีมีผู้ป่วยโรคจิตเภทที่เข้ารับการรักษาแผนกผู้ป่วยนอกสูงเป็นอันดับที่ 4 รองจากโรคความดันโลหิตสูง เบาหวาน และไตวายเรื้อรัง ซึ่งมีจำนวนถึง 5,517 คนต่อปี และคลินิกจิตเวชมีอัตราการเข้ารับบริการของผู้ป่วยสูงถึง 18,292 รายต่อปี แสดงให้เห็นว่าปัญหาสุขภาพจิต

เป็นหนึ่งในปัญหาที่สำคัญลำดับต้นของจังหวัดปัตตานี (Mintrasak, 2024) ผลการวิจัยที่เกิดขึ้นสามารถเป็นแนวทางให้กับองค์กรภาคเอกชนตระหนัก และกำหนดนโยบายเพื่อลดภาวะซึมเศร้าของพนักงาน และเพื่อกำหนดโครงการต่างๆ สนับสนุนให้เป็นองค์กรแห่งความสุข

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะซึมเศร้าของพนักงานบัญชีในจังหวัดปัตตานี

ทบทวนวรรณกรรม/กรอบแนวคิด

ทฤษฎีปัญญานิยม

ทฤษฎีปัญญานิยม (Cognitive theory) ของภาวะซึมเศร้า ซึ่ง Aaron T. Beck ในปี 1979 อธิบายอาการซึมเศร้าที่เกิดจากการทำงานของสมองในบุคคลเมื่อต้องเผชิญกับปัญหาที่ไม่สามารถรับมือได้จนทำให้เกิดความคิดในเชิงลบต่อตนเอง ต่อโลกและต่ออนาคต ซึ่งเป็นภาวะทางจิตเวชแสดงออกให้เห็นถึงการทำงานของปัญญา อารมณ์และพฤติกรรมในระดับที่มากเกินไป โดยทฤษฎีปัญญานิยมเกี่ยวกับภาวะซึมเศร้านี้มีหลักความคิดที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เป็นผลมาจากประสบการณ์การเรียนรู้ในอดีตจนกลายเป็นความเชื่อ โดยความคิดพื้นฐาน เช่น ความรู้สึกไม่ดีต่อตัวเอง ความไร้ประโยชน์ ความอ่อนแอ การไร้ความสามารถ ความบกพร่องในการประมวลผลข้อมูล (Zia-ur-Rehman et al., 2022) นอกจากนี้มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมว่าเป็นการสูญเสีย มีอุปสรรคขัดขวางเกิดความทุกข์ สิ้นหวัง ซึ่งทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ด้านร่างกาย และพฤติกรรม ซึ่งจะแสดงออกเมื่อถูกกระตุ้น (Becket al., 1979) ดังนั้น ภาวะซึมเศร้าเป็นคำที่นำมาใช้เพื่ออธิบายการลดลงของจิตวิญญาณมักมีอาการซึม โศกเศร้า สมาธิสั้น การใช้ความคิดช้าลง ขาดพลังงาน ความร่าเริงลดลง อ่อนเพลีย นอนไม่หลับ เบื่ออาหาร ความรู้สึกกดดัน ความวิตกกังวล ใจสั่น หายใจไม่สะดวก ซึ่งอาการเหล่านี้เมื่อเกิดขึ้นกับบุคคลวันทำงานสามารถส่งผลกระทบต่อคุณภาพในการปฏิบัติงาน (Takagishi et al, 2011) งานวิจัยนี้ ภาวะซึมเศร้า หมายถึง ภาวะจิตใจของพนักงานบัญชีที่ผิดปกติด้านอารมณ์ เกิดอาการเศร้า หดหู่ ท้อแท้ ความรู้สึกกดดัน ความวิตกกังวล ความเครียด การมองโลกในแง่ร้าย และความรู้สึกไม่มีคุณค่า

บทบาทและหน้าที่ของนักบัญชี

นักบัญชีซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานให้กับองค์กรเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี การจัดการทางภาษีอากร การวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน ซึ่งนักบัญชีมักถูกคาดหวังจากองค์กรและสังคมโดยรวมในการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ ต้องมีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่เหมาะสมในการปฏิบัติงาน อาทิ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากร กฎหมายแรงงาน กฎหมายธุรกิจและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน มีความเชี่ยวชาญในการใช้งานโปรแกรมทางบัญชี มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านการเงินที่มีความซับซ้อนได้ รวมถึงทักษะการสื่อสารที่สามารถอธิบายข้อมูลด้านการเงินและบัญชีได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ ต้องมีความคิดเชิงวิพากษ์ มีความฉลาดรู้ทางดิจิทัล ดังนั้น บทบาทหน้าที่ที่

ของนักบัญชีในปัจจุบันมีขอบเขตที่กว้างและลึกกว่าที่ผ่านมา กล่าวคือ มีหน้าที่ให้ความเชื่อมั่น และให้คำปรึกษาที่ถูกต้องแม่นยำ รวดเร็ว และทันต่อเวลา โดยต้องนำข้อมูลสารสนเทศจำนวนมากมาวิเคราะห์ สังเคราะห์และต้องปฏิบัติงานผ่านเทคโนโลยี (Hylan & Rosenberg, 2021) ซึ่งต้องเผชิญกับแรงกดดันต่างๆ ทำให้ต้องพบเจอกับสถานการณ์ที่กลืนไม่เข้าคายไม่ออก และมีนักบัญชีที่มีปัญหาทางจิตใจจำนวนมากขึ้นอันเนื่องมาจากการปฏิบัติงานทางบัญชีและกิจกรรมที่มีความซับซ้อนนี้ (Wang, 2022) ซึ่งความกดดันที่เกิดขึ้นนี้ถูกมองว่าเป็นเรื่องปกติและมักถูกมองข้าม โดยภาวะความวิตกกังวลและภาวะซึมเศร้าเป็นโรคที่พบบ่อยที่สุดในแวดวงการบัญชี แต่ต้องปกปิดและแสดงท่าทีที่เข้มแข็ง (Donald et al., 2020)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะซึมเศร้าของนักบัญชี

ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะซึมเศร้าของนักบัญชีมีสาเหตุจากหลายปัจจัย สำหรับงานวิจัยนี้ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านการปฏิบัติงาน ปัจจัยด้านสังคม ซึ่งสร้างความวิตกกังวล ความเครียดและส่งผลต่อสภาพจิตใจ (Cho et al., 2013) รวมถึง ปัจจัยด้านการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ซึ่งเป็นที่นิยมของผู้คนในยุคปัจจุบัน ถือเป็นพื้นที่ในการแสดงตัวตนและการแสดงอาการเศร้าส่งผลให้เกิดภาวะซึมเศร้ามากขึ้น (Munthuli et al., 2023) โดยปัจจัยด้านการปฏิบัติงาน บทบาทหน้าที่ของนักบัญชีที่เปลี่ยนแปลงไป ต้องปฏิบัติงานภายใต้ความกดดันที่สูงทั้งจากตนเองที่มุ่งให้ผลงานมีคุณภาพ ถูกต้องแม่นยำ และจากความคาดหวังของผู้บริหารองค์กรและผู้มีส่วนได้เสียทางธุรกิจ นักบัญชีต้องใช้ความอดทนและความพยายามเพื่อให้งานสำเร็จ การทำงานต่อเนื่องมากกว่า 55 ชั่วโมงต่อสัปดาห์และทำงานล่วงเวลา โดยเฉพาะกับกลุ่มผู้หญิงสามารถเกิดอาการซึมเศร้าได้ และหากต้องปฏิบัติงานในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ทั้งผู้หญิงและผู้ชายจะทำให้สุขภาพจิตแย่ลง (Weston et al., 2019) ดังนั้น ด้วยลักษณะงานที่ต้องใช้ความคิด วิเคราะห์ด้วยความละเอียดรอบคอบ เกิดข้อผิดพลาดไม่ได้ เพราะจะสร้างความเสียหายให้กับองค์กร ซึ่งสร้างความวิตกกังวลและความเครียดให้นักบัญชี โดยความเครียดในการปฏิบัติงานเกิดจากปริมาณงานที่ได้รับมากเกินไป เป็นงานที่ยากลำบาก มีระยะเวลาเป็นข้อกำหนดให้งานสำเร็จทันเวลา และการเผชิญกับความคาดหวังมากเกินไป (Sharma & Saxean, 2022) งานวิจัยนี้ ปัจจัยด้านการปฏิบัติงาน หมายถึง การคิด วิเคราะห์งานของพนักงานบัญชีที่ยาก มีปริมาณงานที่มากและต้องเป็นไปตามข้อจำกัดด้านเวลา การได้รับมอบหมายงานที่ไม่ชัดเจน และต้องเป็นไปตามความคาดหวังของสังคม นอกจากการปฏิบัติงานซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดความเครียดและเชื่อมโยงกับภาวะซึมเศร้าแล้ว ปัจจัยด้านสังคมทั้งภายในและภายนอกองค์กรมีอิทธิพลต่อจิตใจได้ โดยเฉพาะภายในองค์กรอาจจะมี ความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมองค์กร การใช้ถ้อยคำจากรุนแรง ความขัดแย้งกับเพื่อนร่วมงาน หรือแม้กระทั่งการแข่งขันเพื่อให้งานสำเร็จ เหล่านี้เป็นการทำงานในสังคมที่ไม่เป็นมิตรซึ่งเป็นสาเหตุของความเครียด (Sajida et al., 2021)

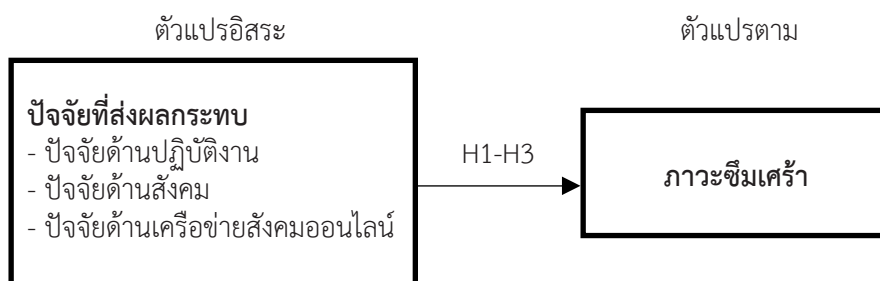
งานวิจัยนี้ ปัจจัยด้านสังคมหมายถึง การปฏิบัติงานของพนักงานบัญชีร่วมกับบุคคลอื่นภายในองค์กร โดยมีการใช้ถ้อยคำรุนแรง มีความขัดแย้ง และการแข่งขันเพื่อผลลัพธ์ของงานที่ดีกว่า สำหรับปัจจัยด้านสุดท้าย คือ ปัจจัยด้านการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ซึ่งเป็นกิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ปัจจุบันคนในสังคมมักใช้ชีวิตอยู่ในสังคมออนไลน์เพิ่มมากขึ้น นักบัญชีหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่ต้องนำมาใช้เป็นเครื่องมือหนึ่งเพื่อช่วยในการ

ปฏิบัติงานรวมไปถึงการใช้เพื่อการส่วนตัวซึ่งมีผลอย่างมากต่อบุคลิกภาพ เฟลตฟอรั่มออนไลน์รวมถึงโซเชียลมีเดีย เครือข่ายโซเชียลขององค์กร บล็อกฟอรั่ม การแชร์รูปภาพ การแชร์วิดีโอ และโลกเสมือนจริง (Dantas et al., 2022) เครือข่ายสังคมออนไลน์สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) เครือข่ายสังคมออนไลน์สาธารณะ ซึ่งมีไว้ใช้งานในชีวิตประจำวัน เช่น เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ และ 2) เครือข่ายสังคมออนไลน์ภายใน โดยองค์กรดำเนินการบนเซิร์ฟเวอร์เฉพาะสำหรับการใช้งานภายในองค์กร (Rooksby et al., 2009) อย่างไรก็ตาม มีงานวิจัยจำนวนไม่น้อยระบุว่า การใช้โซเชียลมีเดียมากเกินไป จะทำให้มีผลต่อสุขภาพเชิงลบ สามารถเกิดความวิตกกังวล ภาวะซึมเศร้า หรือแม้กระทั่งการคิดฆ่าตัวตาย (Van der Velden et al., 2019) โดย งานวิจัยนี้ ปัจจัยด้านการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ หมายถึง การใช้โซเชียลมีเดียของพนักงานบัญชีที่เกี่ยวข้องกับงานที่ปฏิบัติและเกี่ยวกับชีวิตประจำวันของตนเองเกินความจำเป็น การมีพฤติกรรมเลียนแบบ การระบายออกทางอารมณ์ที่ไม่คิดวิเคราะห์และไตร่ตรองอย่างรอบคอบ

สมมติฐานการวิจัย

- H1 : ปัจจัยด้านการปฏิบัติงานมีผลกระทบต่อภาวะซึมเศร้า
- H2 : ปัจจัยด้านสังคมมีผลกระทบต่อภาวะซึมเศร้า
- H3 : ปัจจัยด้านการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มีผลกระทบต่อภาวะซึมเศร้า

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ พนักงานบัญชีที่ปฏิบัติงานของบริษัทจำกัด ในจังหวัดปัตตานี จำนวน 863 แห่ง ได้จากการขอข้อมูลกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าเมื่อเดือน มีนาคม 2567 ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 273 แห่ง คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร (Yamane, 1967) ที่ระดับนัยสำคัญ .05

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Questions) และคำถามแบบปลายปิด (Close Ended

Questions) โดยผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบบสอบถามมี 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือเพศ อายุ ระดับการศึกษา ศาสนา สถานภาพ ประสบการณ์ทำงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สถานภาพทางเศรษฐกิจ บุคคลที่ร่วมอาศัย เขตที่อยู่อาศัย น้ำหนัก ส่วนสูง และ โรคประจำตัว ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาวะซึมเศร้าของพนักงานบัญชีในจังหวัดปัตตานี ตอนที่ 3 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะซึมเศร้าของพนักงานบัญชีในจังหวัดปัตตานี ตอนที่ 2 และ ตอนที่ 3 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (Likert, 1967) คือ ระดับความคิดเห็นมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาวะซึมเศร้า

แบบสอบถามนำมาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ คือ ความเที่ยงตรง (Validity) และ ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการตรวจสอบความเที่ยงตรงเป็นการหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบเนื้อหาตามโครงสร้าง โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index : IOC) ซึ่งงานวิจัยนี้คำนวณค่า IOC แต่ละข้อคำถามเป็น 1 นั่นคือ ข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาหรือพฤติกรรมที่ต้องการวัด นอกจากนี้ได้มีการคำนวณค่าน้ำหนักองค์ประกอบ โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loadings) ต้องมีค่ามากกว่า 0.40 (Nunnally & Bernstein, 1994) ซึ่งงานวิจัยนี้มีค่า Factor Loadings ระหว่าง 0.714-0.917 และ 2) ความเชื่อมั่น (Reliability) ของตัวแปรทั้งหมดโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของแต่ละด้านตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งค่าที่ได้ต้องมากกว่า 0.70 (Hair et al., 2010) งานวิจัยนี้ได้ค่าระหว่าง 0.843-0.934 เป็นค่าที่ยอมรับได้ เครื่องมือมีความเชื่อมั่นที่เพียงพอ แสดงไว้ในตาราง 1

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม เก็บข้อมูลแบบปฐมนิเทศด้วยการลงพื้นที่เก็บด้วยตนเองได้รับคืนจำนวน 273 ฉบับ 199 ได้รับคืนจำนวน 199 ฉบับ โดยแบบสอบถามถูกต้องและครบถ้วนจำนวน 199 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 72.89 เมื่อเทียบกับจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปยังตัวอย่าง สอดคล้องกับ Aaker, Kumar & Day (2001) ได้นำเสนอว่าการส่งแบบสอบถามต้องมีอัตราตอบกลับอย่างน้อยร้อยละ 20 จึงถือว่ายอมรับได้

ตาราง 1 แสดงค่าน้ำหนักองค์ประกอบและค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

ตัวแปร	n	FactorLoadings	Cronbach'Alpha
ด้านการทำงาน (WOK)	199	0.714 - 0.882	0.852
ด้านสังคม (SOC)	199	0.882 - 0.917	0.921
ด้านการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ (SOM)	199	0.759 - 0.890	0.843
ภาวะซึมเศร้า (DPS)	199	0.722 - 0.832	0.934

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการทดสอบสมมติฐานผลกระทบระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ด้วยสถิติการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multivariate Regression Analysis)

ผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุน้อยกว่า 40 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี นับถือศาสนาอิสลาม มีสถานภาพสมรส ประสบการณ์การทำงานมากกว่า 5 ปีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,000 - 20,000 บาท ต่อเดือน สถานภาพทางเศรษฐกิจมีพอใช้และมีเงินสะสม อาศัยอยู่กับครอบครัวในเขตเทศบาล มีน้ำหนักตัวระหว่าง 50-60 กิโลกรัม ส่วนสูงระหว่าง 150-160 เซนติเมตร ไม่มีโรคประจำตัว และสำหรับการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาวะซึมเศร้าของพนักงานบัญชีแสดงไว้ในตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 แสดงการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาวะซึมเศร้าของพนักงาน

ตัวแปร	WOK	SOC	SOM	DPS
ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	2.041	3.270	2.706	2.027
ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)	0.742	0.984	0.869	0.753
ด้านการปฏิบัติงาน (WOK)	1.000			
ด้านสังคม (SOC)	0.163***	1.000		
ด้านการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ (SOM)		0.361***	0.266***	1.000
ภาวะซึมเศร้า (DPS)		0.120***	0.493***	1.000

***นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาวะซึมเศร้าของพนักงานบัญชีพบว่า ค่าสหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.120 - 0.582 มีผลกระทบเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ ได้ทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIF พบว่าค่า VIF ของตัวแปรอิสระ คือ สมรรถนะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานมีค่าตั้งแต่ 1.082 -1.212 ซึ่งมีความน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีผลกระทบกันในระดับที่ไม่ก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity (Black, 2006) สามารถนำไปใช้วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณได้

ตาราง 3 แสดงการทดสอบปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาวะซึมเศร้าของพนักงานบัญชี

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาวะซึมเศร้า	ตัวแปรตาม (ภาวะซึมเศร้า (DPS))			
	B	Std. Error	t	p-value
ด้านการทำงาน (WOK)	0.468	0.058	8.065	0.000***
ด้านสังคม (SOC)	-0.046	0.056	0.820	0.413
ด้านการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ (SOM)	0.336	0.059	5.653	0.000***
R = 0.657 R ² = 0.432 Adj R ² = 0.423 S.E.est = 0.75932				

*p<.10, **p<.05, ***p<.01 ความมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตาราง 3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาวะซึมเศร้าของพนักงานบัญชีของบริษัท จำกัด โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Regression) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาวะซึมเศร้าของพนักงานบัญชี มี 2 ปัจจัยที่มีผลกระทบกับภาวะซึมเศร้า คือ ด้านการปฏิบัติงาน (WOK) และ ด้านการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ (SOM) โดยค่ากำลังสองของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ส่งผลถึงร้อยละ 40.32 (R² = 0.432) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ (S.E.est) = 0.75932 และค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุงส่งผลถึงร้อยละ 40.23 (Adj R² = 0.423) นั่นคือ ทั้ง 2 ปัจจัยสามารถร่วมกันทำนายภาวะซึมเศร้าได้แม่นยำ และเป็นไปตามสมมติฐานที่ H1 และ H3

ตาราง 4 แสดงการทดสอบปัจจัยร่วมที่ส่งผลกระทบต่อภาวะซึมเศร้าของพนักงานบัญชี

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาวะซึมเศร้า	ตัวแปรตาม (ภาวะซึมเศร้า (DPS))			
	B	Std. Error	t	p-value
ปัจจัยร่วมที่มีผลกระทบต่อภาวะซึมเศร้า (FSO)	0.564	0.059	9.575	0.000***
R = 0.564 R ² = 0.318 Adj R ² = 0.314 S.E.est = 0.82818				

*p<.10, **p<.05, ***p<.01 ความมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตาราง 4 การวิเคราะห์ปัจจัยร่วมทั้ง 3 ปัจจัยพร้อมกันมีผลกระทบต่อภาวะซึมเศร้าของพนักงานบัญชีในบริษัทจำกัด โดยค่ากำลังสองของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ส่งผลถึงร้อยละ 86.40 (R² = 0.564) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (S.E.est) = 0.82818 และค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุงส่งผลถึงร้อยละ 31.40 (Adj R² = 0.314) นั่นคือ เมื่อนำปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัยมารวมกันสามารถร่วมกันทำนายภาวะซึมเศร้าได้แม่นยำ

อภิปรายผล

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อภาวะซึมเศร้าของพนักงานบัญชีในจังหวัดปัตตานีพบว่า ปัจจัยในภาพรวมทั้งปัจจัยด้านการปฏิบัติงานปัจจัยด้านสังคม และปัจจัยด้านการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ทำให้พนักงานบัญชีเกิดภาวะซึมเศร้า ยิ่งปัจจัยเหล่านี้เกิดสูงขึ้นยิ่งทำให้พนักงานบัญชีมีภาวะซึมเศร้าสูงขึ้นเช่นกัน อย่างไรก็ตาม เมื่อวิเคราะห์แต่ละปัจจัยพบว่า มี 2 ปัจจัยที่มีผลกระทบเชิงบวกกับภาวะซึมเศร้าของพนักงานบัญชีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ 1) ปัจจัยด้านการปฏิบัติงานและปัจจัยด้านการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ และพบว่า มี 1 ปัจจัยไม่มีผลกระทบต่อภาวะซึมเศร้า คือ ปัจจัยด้านสังคม โดยมีรายละเอียดแยกเป็นแต่ละปัจจัยดังนี้

1. ปัจจัยด้านการปฏิบัติงานพนักงานบัญชีต้องเผชิญกับความซับซ้อนในการปฏิบัติงาน ซึ่งเดิมทีงานด้านบัญชีเป็นงานที่ยากลำบากต้องปฏิบัติภายใต้มาตรฐานทางการบัญชีและการกำกับดูแลของหน่วยงานด้านวิชาชีพ แต่ผู้คนทั่วไปกลับมองว่าความยากลำบากของงานเป็นเรื่องปกติของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี โดยการเปลี่ยนแปลงในยุคแห่งเทคโนโลยีและดิจิทัลนี้ พนักงานบัญชีต้องปรับตัวให้ทันท่วงที โดยเฉพาะการปรับตัวด้านเทคโนโลยี ซึ่งองค์กรปัจจุบันนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการดำเนินงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ทำให้ข้อมูลที่มีเป็นข้อมูลขนาดใหญ่ ซึ่งพนักงานบัญชีต้องคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์และแปลความข้อมูลทางการเงินได้อย่างลึกซึ้ง (Kister & Parkitan, 2025) นอกจากนี้ ข้อมูลต่างๆ ต้องเป็นแบบเรียลไทม์เพื่อให้ทันต่อความต้องการของผู้ใช้และความคาดหวังที่มากขึ้นไป (Sharma & Saxeian, 2022) นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงร้อยละ 94.20 ต้องปฏิบัติงานล่วงเวลา และบางครั้งต้องปฏิบัติงานในวันหยุดสุดสัปดาห์ ซึ่งด้วยปริมาณงานที่มากและต้องทำให้เสร็จตามเวลา จึงเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดความเครียด ความกดดัน ความวิตกกังวล ซึ่งสอดคล้องกับ Weston et al., (2019) ซึ่งระบุว่าการทำงานที่มากกว่า 55 ชั่วโมงต่อสัปดาห์และต้องปฏิบัติงานล่วงเวลา รวมถึงการทำงานในวันหยุดสุดสัปดาห์ของผู้หญิงจะทำให้สุขภาพแย่และเกิดอาการซึมเศร้าได้

2. ด้านการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและโลกแห่งการติดต่อสื่อสารที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ลักษณะการปฏิบัติงานของคนวัยทำงานเปลี่ยนแปลงตาม การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ซึ่งเป็นกิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีการใช้งานจนเป็นกิจวัตรประจำวัน ทั้งการนำมาใช้เพื่อติดต่อสื่อสารในงานและการแสดงออกเชิงอัตลักษณ์ของผู้ใช้งาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Rooksby et al., (2009) ซึ่งระบุว่า การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มี 2 ประเภท คือ การใช้งานและการใช้ชีวิตประจำวันโดยพนักงานบัญชีมีรู้สึกมีส่วนร่วมในข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่ได้รับรู้ ทั้งข้อมูลด้านบวกและด้านลบเช่น ข่าวอาชญากรรมข่าวที่หตุใจ หรือแม้แต่การหลอกลวงให้กระทำการผิดกฎหมาย นอกจากนี้ การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ และการระบายออกทางอารมณ์โดยขาดการยั้งคิดพิจารณาถึงความเหมาะสม มีการใช้งานเป็นระยะเวลานานจนเกิดเป็นพฤติกรรมการทำงานคนเดียวบนหน้าจอ เกิดการแยกตัวออกจากเพื่อนร่วมงาน หมกมุ่นกับสังคมออนไลน์ที่ไร้ตัวตน มีโอกาสเพิ่มความผิดปกติทางจิตโดยเฉพาะ

ภาวะซึมเศร้า (Sulaiman et al., 2024) และหากใช้มากเกินความจำเป็นส่งผลให้เกิดภาวะซึมเศร้ามากขึ้น (Van der Velden et al., 2019)

3. ด้านสังคม เป็นที่น่าแปลกใจในงานวิจัยนี้พบว่า ปัจจัยด้านสังคมไม่มีผลกระทบต่อภาวะซึมเศร้าในขณะที่งานวิจัยอื่นๆ มีผลกระทบ อาทิ งานวิจัยของ Cho et al., (2013) ที่ศึกษาและพบว่าปัจจัยด้านสังคมมีผลกระทบต่อภาวะซึมเศร้า อย่างไรก็ตามหากพิจารณาสภาพสังคมในพื้นที่บริบทจังหวัดปัตตานีซึ่งเป็นจังหวัดหนึ่งในจังหวัดชายแดนใต้ ลักษณะทางสังคมโดยพนักงานบัญชีในบริษัทจำกัดของจังหวัดปัตตานีที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ร้อยละ 95.76 นับถือศาสนาอิสลาม ในมิติด้านศาสนาซึ่งเป็นวิถีแห่งการดำเนินชีวิตมีค่านิยมเกี่ยวกับความศรัทธาและอำนาจสูงสุดของอัลลอฮ์ (สุบฯ)-องค์พระผู้เป็นเจ้า ด้วยความเชื่อนี้ทำให้ผู้นับถือศาสนาอิสลามมีจิตสำนึกและต้องตรวจสอบการกระทำของตนเองตลอดเวลา ส่งเสริมให้มีจิตใจผ่องใสผ่านการละหมาดซึ่งสามารถช่วยลดระดับความกดดันและการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติไม่พุดจาหรือใช้ถ้อยคำรุนแรง ไม่แข่งขันกัน จึงไม่เป็นไปตามงานวิจัยของ Sajida et al., (2021) ซึ่งระบุว่า ภาวะความเครียดเกิดจากการใช้ถ้อยคำไม่สุภาพ มีความขัดแย้งกับเพื่อนร่วมงาน ทำงานในบรรยากาศที่ไม่เป็นมิตร ทั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wani (2024) ระบุว่า การดำรงชีวิตในสังคมของผู้นับถือศาสนาอิสลามมีความสันติภาพ คือ ความสงบสุขเป็นแก่นแท้ของศาสนา เช่น มีเมตตา มีความสามัคคี เคารพซึ่งกันและกัน รวมถึง Qadoos & ŞİMŞEK (2020) วิถีชีวิตของอิสลามเคารพและรักกันแม้จะมีความแตกต่างทางวัฒนธรรม ศาสนา ไม่ตกอยู่ในความขัดแย้ง และเสียสละเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ คือ 1) องค์กรได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศแห่งการผ่อนคลายเพื่อให้จิตใจมีสภาพพร้อมต่อการปฏิบัติงาน 2) องค์กรจัดให้พนักงานเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับ กระบวนการของสมองที่นำไปสู่โรคซึมเศร้า การวินิจฉัยและการรักษา 3) องค์กรจัดสวัสดิการให้พนักงานตรวจวัดสุขภาพจิตโดยโรงพยาบาล 4) องค์กรจัดทำสติ๊กเกอร์ภาพสื่ออารมณ์เชิงบวกเฉพาะขององค์กรเพื่อให้พนักงานนำไปใช้และรู้สึกผ่อนคลายเมื่อใช้งาน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับวิจัยครั้งต่อไป คือ 1) การเพิ่มตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล อาทิ เพศ อายุ ศาสนา ประสบการณ์ในการทำงาน รวมทั้ง ตัวแปรพฤติกรรมด้านสุขภาพเพื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์กับภาวะซึมเศร้า 2) ขยายกลุ่มประชากรเป็นสามจังหวัดชายแดนใต้ หรือภาคใต้ตอนล่างเพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่น่าเชื่อถือเพิ่มขึ้น 3) กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชีโดยเฉพาะ 4) การศึกษาโดยการกำหนดตัวแปรแทรกซ้อน เช่น สภาพแวดล้อมภายในองค์กร และ 5) การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกควบคู่กับการใช้แบบสอบถาม

เอกสารอ้างอิง

- Aaker, D. A., Kumar, V., & Day, G. S. (2001). *Marketing research* (7th ed.). John Wiley & Sons.
- Beck, A. T., Rush, A. J., Shaw, B. F., & Emery, G. (1979). *Cognitive therapy of depression*. Guilford Press.
- Black, K. (2006). *Business statistics for contemporary decision making* (4th ed.). John Wiley & Sons.
- Bourbonnais, R., Brisson, C., & Vézina, M. (2011). Long-term effects of an intervention on psychosocial work factors among healthcare professionals in a hospital setting. *Occupational and Environmental Medicine*, 68(7), 479–486.
- Cho, H. S., Kim, Y. W., Park, H. W., Lee, K. H., Jeong, B. G., Kang, Y. S., & Park, K. S. (2013). The relationship between depressive symptoms among female workers and job stress and sleep quality. *Annals of Occupational and Environmental Medicine*, 25(1), 1–12.
- Dantas, R. M., Aftab, H., Aslam, S., Majeed, M. U., Correia, A. B., Qureshi, H. A., & Lucas, J. L. (2022). Empirical investigation of work-related social media usage and social-related social media usage on employees' work performance. *Behavioral Sciences*, 12, 1–17.
- Donald, M., Rober, D., & Loris, M. (2020). Mental illness in the accounting profession. *Academic Festival, Event*, 100, 1–16.
- Fülbier, R. U., & Sellhorn, T. (2023). Understanding and improving the language of business: How accounting and corporate reporting research can better serve business and society. *Journal of Business Economics*, 93(6), 1089–1124.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate data analysis: A global perspective*. Pearson Publishing.
- Hylan, C., & Rosenberg, M. (2021). The state of the profession: The impact of COVID-19. *The CPA Journal*, 7(2), 40–42.
- Kister, A., & Parkitan, A. (2025). Challenges and role of the accountant of the future. *Visnyk Ekonomiky - Herald of Economics*, 1, 126–137.
- Kongsuk, T., Supanya, S., Kenbubpha, K., Phimtra, S., Sukhawaha, S., & Leejongpermpoon, J. (2017). Services for depression and suicide in Thailand. *WHO South East Asia Journal of Public Health*, 6(1), 34–38.
- Likert, R. (1967). The method of constructing and attitude scale. In M. Fishbein (Ed.), *Attitude theory and measurement*. Wiley & Sons.

- Mintrasak, E. (2024). Predictors of depression among caregivers of psychiatric patients at outpatient department of Pattani hospital. *Journal of Mental Health of Thailand*, 32(1), 49–59.
- Munthuli, A., Pooprasert, P., Klangpornkun, N., Phienphanich, P., Onsuwan, C., Jaisin, K., Pattanaseri, K., Lortrakul, J., & Tantibundhit, C. (2023). Classification and analysis of text transcription from Thai depression assessment tasks among patients with depression. *PLoS One*, 18(3), 1–19.
- National Statistical Office Ministry of Digital Economy and Society. (2024). *The 2024 household survey on the use of information and communication technology (Quarter 2)*. ISSN 1686-4212.
- Nunnally, J. C., & Bernstein, I. H. (1994). Psychometric theory. *Journal of Psychoeducational Assessment*, 17, 275–280.
- Papadopoulou, M., & Papadopoulou, S. (2020). The accounting profession amidst the COVID-19 pandemic. *International Journal of Accounting and Financial Reporting*, 10(2), 39–59.
- Qadoos, A., & Şimşek, M. (2020). Ways for peaceful society in Islamic law. *International Journal of Islamic Studies and Humanities*, 3(1), 32–37.
- Rooksby, J., Kahn, A. W., Keen, J., & Sommerville, I. (2022). Social networking and the workplace. *The UK Large Scale Complex IT Systems Initiative*. University of St. Andrews.
- Sajida, M. U., Ihsan, M., & Reba, A. (2021). Work environment stress: Causes and outcomes. *International Journal of Innovation, Creativity and Change*, 15(5), 979–992.
- Salehi, A. K. (2022). Critical review of the role of accounting in the decision-making process. *Journal of Islamic Accounting and Business Research*, 15(2), 244–264.
- Sharma, S., & Saxena, P. (2022). Impact of job stress and emotional intelligence on work-life balance: A study among Indian nurses. *International Journal of Behavioral and Healthcare Research*, 8(3-4), 143–156.
- Shehadeh, M., & Hussainey, K. (2025). Guest editorial: Embracing a new era: Digital transformation in accounting and finance. *Journal of Financial Reporting and Accounting*, 23(2), 437–443.
- Stewart, W. F., Ricci, J. A., Chee, E., Hahn, S. R., & Morganstein, D. (2003). Cost of lost productive work time among US workers with depression. *JAMA*, 289(23), 35–44.

- Sulaiman, W. A. W., Malek, M. D. A., Yunus, A. R., & Ishak, N. H. (2024). The impact of social media on mental health: A comprehensive review. *The Impact of Social Media on Mental Health: A Comprehensive Review*, 15, 1468–1482.
- Takagishi, Y., Sakata, M., & Kitamura, T. (2011). Effects of self-esteem on state and trait components of interpersonal dependency and depression in the workplace. *Journal of Clinical Psychology*, 67, 918–926.
- Tridhoskul, P. (2024). Quality of auditing affecting success in operating small and medium-sized enterprises. *International Academic Multidisciplinary Research Conference in Venice*, 92–97.
- Van der Velden, P. G., Setti, I., Van der Meulen, E., & Das, M. (2019). Does social networking sites use predict mental health and sleep problems when prior problems and loneliness are taken into account? A population-based prospective study. *Computers in Human Behavior*, 93, 200–209.
- Wani, N. H. (2024). Peaceful behavior in Islam: Exploring justice, unity, equality, and compassion in the light of Qur'anic teachings. *International Journal of Multidisciplinary Educational Research*, 13(3), 10–16.
- Wang, H. (2022). Analysis on the prevention of psychological diseases of accountants in high-intensity working environment. *Psychiatria Danubina*, 34(5), 209.
- Weston, G., Zilanawala, A., Webb, E., Carvalho, L., & McMunn, A. (2019). Long work hours, weekend working and depressive symptoms in men and women: Findings from a UK population-based study. *Journal of Epidemiology and Community Health*, 73, 465–474.
- Wongjantip, K. (2025). The transformative role of accountants in business performance optimization in the digital economy. *International Academic Multidisciplinary Research Conference in Madrid, Spain*, 11–13.
- World Health Organization. (2022). *Mental disorders*. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/mental-disorders>
- Yamane, T. (1967). *Statistics: An introductory analysis* (2nd ed.). Harper and Row.
- Zia-ur-Rehman, M., Shakoor, K., & Nawaz, M. A. (2022). Impact of depression and anxiety on employee performance: An empirical analysis. *Pakistan Languages and Humanities Review*, 6(2), 115–124.